

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 100 lir, za 1/2 leta 50 lir, za 1/4 leta 25 lir, mesečno 9 lir. Tedenska izdaja letno 50 lir. Plača in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštini hranilnici v Ljubljani št. 11.953

CONCESSIONARIO ESCLUSIVO per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: || IZKLUČNO ZASTOPSTVO ZA OGLASE iz Kr. Italije (razen za Ljubljansko pokrajino) ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-CHIARI (Brescia). in inozemstvo ima ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-CHIARI (Brescia).

Izhaia vsak torek in petek

Liubliana, torek 10. avgusta 1943

Cena posamezni številki 0*80

Novi Visoki komisar Ljubljanske pokrajine

Stefani poroča: Rim, 9. avg. S pravkar objavljenim ukrepom v teku izvršitve je bil na mesto Giuseppeja Lombresse, ki je podal ostavko, imenovan za Visokega komisarja Ljubljanske pokrajine general armadnega zbora, gr. uff. Riccardo Meizo, senator Kraljevine.

Cene jamskega lesa

Visoki komisarjat, oddelek VIII. je z dopisom z dne 3. VIII. 1943 — VIII št. 1953/3 — dal sledeče pojasnilo o cenah jamskega lesa: Sklicujoč se na odredbo št. 133 z dne 26. VI. 1942 o najvišjih cenah za tehnični les ter na naredbo št. 79 z dne 13. VII. 1943 o najvišjih cenah za okrogli tehnični les, ostane cena za kubični meter jamskega lesa, v kolikor gre za hrastov, smrekov in jelov les, v dolžini od 3.50 m naprej in z najmanjšim zgornjim premerom od 12 cm navzgor, s skorjo (neobeljen), ki ima napake, kakor grčice, krivine, zvito rast, ki preprečujejo uporabo za žaganje v deske, lir 300.— za m³. Če pa se kot jamski les uporablja obeljen (brez skorje) jelov les pod zgoraj navedeno mero, veljajo zanj cene, navedene v naredbi št. 79 z dne 13. VII. 1943.

Zaračunanje franko:

Cene okroglegu tehničnemu lesu se računajo po naredbi z dne 13. VII. 1943 št. 79:

- za jelov okrogli les: a) v prodaji na drobnno, manjše nego vagonse pošiljke: franko skladišče v krajih potrošnje v Ljubljanski pokrajini, b) v prodaji na debelo, za vagonse dobave: franko poljubna nakladalna postaja v Ljubljanski pokrajini.
- za bukov okrogli les: a) hodi za luščenje: franko vagon, b) hodi za žago: franko žaga.

Vse ostale določbe glede kakovosti, računanja kontrolne takse, izkaza davka na poslovnj promet in upoštevanja običajev pri prodaji ostanejo v veljavi, kot so določili.

Povoine posledice industrializacije

Se bolj ko v prvi svetovni vojni se je v sedanji gospodarska struktura mnogih držav zaradi povečane industrializacije znatno spremenila. Industrializacija držav je bila večinoma nujnost, ker se v vojni mnogi industrijski izdelki niso mogli več uvažati in so si zato morale države pomagati same. Nove tovarne pa niso nastale samo v državah brez razvite industrije, temveč tudi v visoko razvitih industrijskih državah, da se mnogi precej upravičeno boje, da bo sledila sedanji svetovni vojni težka gospodarska kriza in bo na milijone delavcev ostalo brez posla, ker bo odjemni trg za industrije premajhen.

Kako zelo se je dvignila industrializacija, nekaj kratkih primerov. Madžarska, ki je od nekada veljala kot izrazita agrarna država, izvažala v vedno večji meri industrijske izdelke. Slovaška se je razvila v deželo z najmodernejšo lesno-predelovalno industrijo. Švedska kovinska industrija se je v zadnjih letih močno razvila in danes izdeluje stroje, ki jih je prej morala uvažati. Tako n. pr. izdeluje sedaj revolverseke stružnice, ki jih je prej uvažala. Zaenkrat bo sedaj izdelala na leto le 300 takšnih stružnic v vrednosti 3,5 milijona švedskih kron, vse pa je že pripravljeno, da se ta proizvodnja poveča za štirikratno. Švedska pa je tudi ustanovila poseben laboratorij, ki naj pripravi tvorniško izdelavo najraznovrstnejšega orodja. Španska je po končani državljanski vojni izdala 1271 milijonov pezeta za ustanovitev oz. za razširjenje svojih industrijskih podjetij. Izdala je za povečanje kemične industrije 656.16 milijona, tekstilne 277, strojne 73, živilske 73, papirne 70, čene v naredbi z dne 26. VI. 1942 št. 133.

Sindikata trgovcev z lesom

kovinske 26, električne 23,7 milijona pezeta itd. V tekstilni industriji so dosegle tovarne letno proizvodnjo 227.000 kg volnenih in bombažnih ter 24.000 kg platnenih izdelkov. Najbolj pa so povečale svojo proizvodnjo tovarne umetne svile in umetnih tkiv, ki so že v prvi etapi dosegle proizvodnjo 23 milijonov kg. Pripravljajo pa se povečanje te proizvodnje na 62 milijonov kg in bi bila s tem krita celotna potreba Španije. V Švici je v drugem letošnjem četrtletju nastalo 89 novih tovarn, v prvem četrtletju pa 67.

Nove tovarne pa niso nastale le v evropskih državah, temveč tudi v čezmorskih. V vseh britanskih kolonijah, zlasti pa v dominionih, je industrijska proizvodnja močno narasla in se bo povečala tudi še v bodoče. Angleške kolonije dobavljajo Angliji silno mnogo blaga in njih dobroimetja v Londonu so že narasla na več ko 1 milijardo funtov. Jasno je, da bo mogla odplačati Anglija ta dolg le z dobavo novih strojev in industrijskih izdelkov. Tako se bodo dominioni z angleškimi stroji še bolj industrializirali.

Tudi v južni Ameriki napreduje industrializacija na vsej črti. Posebno se večja rudarska proizvodnja, ker dajejo za to industrijo potrebne stroje in denar Združene države Sev. Amerike. A tudi v Združenih državah Sev. Amerike same napreduje industrializacija, čeprav je bila že pred izbruhom sedanje vojne skoraj na višku. Ni pa se v USA samo povečalo število tovarn in niso se samo razširile obstoječe tovarne, temveč zaradi novih delovnih metod se je povečala tudi storilnost delavcev za 2,5 odstotka na uro. Po računih nekega ameriškega strokovnjaka bi bilo 19 milijonov delavcev brez posla, če tovarne ne bi mogle najti trga za svoje izdelke. Položaj bi torej bil znatno

hujši ko l. 1931, ko je bilo v USA 13.5 milijona brezposelnih delavcev.

Strah, da bi mogla prevelika industrializacija povzročiti po vojni zelo težke posledice, ni brez utemeljitve. Vendar pa je tudi polno možnosti, da se te neljube posledice preprečijo. Predvsem se ni svetovna industrializacija tako velika, da bi presežala konsumno možnost. Ta še dolgo ne bo izrpana, zlasti če se bo posrečilo dvigniti kupno moč ljudi. Če se življenjska raven ljudstva zboljša, bo tudi prodaja industrijskih izdelkov močno narasla. Ne sme pa se več ponoviti napaka, ki so jo

po svetovni vojni storile Združene države Sev. Amerike, ko so ovirale uvoz blaga iz drugih držav, čeprav so bile največja upniška država na svetu. Če niso mogle dolžniške države prodajati svojih proizvodov, tedaj tudi niso mogle odplačevati dolgov. Zato je bilo naravno, da se je ustavilo odplačevanje vojnih dolgov.

Industrializacija dežel bo še nadalje napredovala, potrebno pa je, da se dežele industrializirajo po nekem načrtu, da bo odjem industrijskih izdelkov zagotovljen. Kako naj se to zgodi, o tem so danes mnenja še deljena. Na vsak način pa je še danes jasno, da potrebuje večja industrijska proizvodnja povečano kupno silo ljudi. In v tem smislu bo tudi treba delati in posledice industrializacije ne bodo nobenemu gospodarstvu v škodo.

Bodoča zunanja trgovina Francije

Kljub padajoči tendenci je bila francoska zunanja trgovina še leta 1935 prav znatna, kakor kažejo naslednje številke: V svetovni proizvodnji je bila udeležena francoska kovinska industrija s 24%, tekstilna in oblačilna z 21, kemična s 6,7, industrija parfemov, mil in kozmetičnih sredstev s 3,3 in industrija okrasov ter umetnostnih predmetov z 1,3 odstotka. Da bi mogla Francija zopet doseči staro mesto v svetovni industrijski proizvodnji, se bo morala osredotočiti na industrijo, ki potrebuje malo surovin pa mnogo dela. Predvsem bo morala izdelovati parfume, viskocvredne oblačilne predmete, rokavice, okraske, izdelke iz finega usnja in podobno. Da bi se mogli ti proizvodi z uspehom ponujati, se predlaga prireditve Pariške mednarodne mirovne razstave, ki naj bi dokazala visoko kakovost francoskih izdelkov. Važna za napredek zunanje trgovine bo tudi pravilna določitev uvoza in naj bi se določil vrstni red najbolj potrebnih

uvoznih predmetov. Tu bo sicer treba premagati nekatere težave. Da se bodo te laže premagale, naj bi se že sedaj ustanovili tehnični organizacijski odbori gospodarskih ljudi, ki bi razpravljali o vprašanih francoskega povojnega gospodarstva.

Najvišjo ceno rjavemu premogu iz Gorenje vasi-Brezovice

je določil Vis. komisar franko rudnik za 1 tona takole:

premog v kosih	140 lir
v kockah	127 „
orehovec	115 „
drobiž	102 „
prah	76 „

Himen

Prejšnji teden sta se poročila v cerkvi Marijinega oznanenja gospodična Vanda Zeleznikar, hčerka uglednega ljubljanskega trgovca in g. prof. Čerček Edi. — Naše iskrene čestitke!

Ob 100 letnici Vevč

(Dalje.)

Po podatkih neumornega raziskovalca naše domače zgodovine dr. Rudolfa Andrejke je Fidelis Terpinc, ki se je v veliki meri zanimal za kmetijstvo in industrijo, osnoval tik nad oljarno tvornico za papir, do katere je vodil 15 m nad oljarno poseben dotok, kraj pa je imenoval na čast svoji ženi Josipini »Josefthal«. Za zgradbo tvornice in za obratovanje oljarne ter tvornice barvnega lesa (slednja je bila prva ter Finčeva last ter je stala na desnem bregu Ljubljane na Fužinah) je bila leta 1842. ustanovljena trgovska družba z nazivom: »C. kr. privilegirana mehanična tvornica olja, papirja in barvnega lesa«. Prvi ustanovitelj in glavni udeležnik je bil sam Fidelis Terpinc, drugi ustanovitelj, veliki udeležbo Fidelisov prijatelj, bogati trgovec in posestnik Franc Galle; nadalje so bili v družbi še Terpinčev svak Valentin Zeschko in Josip Bischof. Po dr. Cirilu Pavlinu je dne 14. junija stekel izpod papirnega stroja papirnice v Vevčah prvi list papirja. Po novejših ugotovitvah pa je treba smatrati, da je prvi list papirja stekel šele 24. junija in imamo torej letos že nad sto let proizvodnje papirja v Vevčah, ki skoro nikoli ni bila prekinjena za daljšo dobo.

O sami papirnici v Vevčah imamo zelo zanimive podatke že za l. 1844., in sicer v poročilu o obrtni in industrijski razstavi v Ljubljani, ki smo jo prej omenili. Na tej razstavi je namreč podjetje dobilo za svoje razstavljene izdelke zlato kolajno z diplomo, in sicer z naslednjo utemeljitvijo: zaradi odlične čistote tvarine in druge odlične kakovosti izdelka, zaradi nizkih cen in zaradi ponudnega odjema, ki ga je že dotlej dobilo to kranjsko podjetje. Iz poročila je nadalje razvidno, da podjetje izvažalo dve tretjini svojih proizvodov v Trieste in Benetke, ostalo pa prodaja doma. Dnevno je bilo tedaj v papirnici zaposlenih 70 ljudi. Delavci da prihajajo iz 10 raznih sosednih krajev in da znaša njihov zaslužek 10.000 goldinarjev tedanje veljave. Tvornica je imela postavljen Donkinov stroj za izdelovanje papirja in poseben čistilni stroj, imenovan po Bischofu in tudi označen kot zasebni Bischofov stroj.

Dr. Ivan Slokar navaja v svoji knjigi »Geschichte der österreichischen Industrie«, da je imela tvornica inštaliranih: Donkinov stroj, Bischofov stroj in 7 holandcev. Izdelovala je vse vrste papirja: od navadnega do najfinjšega. Donkinov stroj je služil za mehanično izdelavo papirja, stroj je bil prvotno francoska iznajdba iz leta 1799., katero je izboljšal Anglež Bryan Donkin, po katerem se je stroj imenoval. Prvi tak stroj so postavili v

obrat leta 1803., v Avstriji pa je bil prvi tak stroj postavljen leta 1826.

Janezija

Vevško podjetje je dobro uspevalo in kmalu se je pokazala potreba podjetje povečati. Družba je kupila dne 11. marca 1850 tako zvan »Šimnov mlinc« nasproti papirnice na levem bregu Ljubljane, o katerem smo že napisali, da ga je kupil l. 1836. Simon Podboršek od Valentina Vevca. Tamlin je podjetje preuredilo v papirno tovarno in leta 1852. je bila nova tvornica popolnoma dograjena. Po dr. Cirilu Pavlinu je izpod papirnega stroja v tej tvornici dne 18. decembra 1851 stekel prvi list papirja. Dr. Rudolf Andrejka pa pravi, da je nova papirnica začela obratovati leta 1855. Novo tvornico so imenovali Janezija. Dne 1. julija 1852 jo je namreč obiskal nadvojvoda Janez, pokrovitelj Kmetijske družbe za Kranjsko v spremstvu številnih članov te družbe. Po podjetju ga je vodil Terpinc in nadvojvoda Janez mu je dovolil, da sme imenovati novo papirnico po njem v slovenskem jeziku »Janezija«.

Tako sta torej v 60 letih preteklega stoletja obstajali dve papirnici Vevč in Janezija. Statistično poročilo Trgovinske in obrtniške zbornice za Kranjsko za leto 1853 in 1854 navaja, da je imelo podjetje poleg oljarne in tvornice barvnega lesa dve papirni tvor-

nici, v katerih je bilo postavljenih 6 turbin, 3 parni kotli, 22 holandcev, 2 velika papirna stroja (prvi že znani Donkinov stroj v Vevčah, drugi pa leta 1852. postavljeni stroj, ki ga je izdelala švicarska tvrdka Escher, Wys & Co. iz Züricha), 1 francoski gladilnik, 4 kuhalniki in izpiralniki, 4 hidrovalične stiskalnice, 2 stroja za trgiranje cunj, 4 volki, 2 stiskalnici za polsnov, plinska in klorova belilnica. Podjetje izdeluje 36 dunajskih stotov papirja na dan; izvažala 1/4 na Hrvaško, Slavonijo in Ogrsko, 1/3 pa čez Trieste v čezmorske dežele. Število delavstva je znašalo okoli 200, od tega 80 moških in 120 žensk. Omeniti je treba, da je že tedaj delovala za vse te tri tvornice posebna delavska hranilnica in bolniška blagajna.

Leta 1860. je izstopil iz družbe njen družbenik Josip Bischof, na novo pa je vstopil Karel Galle. Dne 26. septembra 1863 je bila družba protokoli-rana pod tvrdko: C. kr. priv. Vevška tvornica papirja in barvil.

Leta 1861 je bila ustanovljena v Medvodah na desnem bregu Save tovarna umetne volne (poznejša brusilnica). Istega leta je družba vzel v trajni zakup obratvališče Fužine. Leta 1868 je Terpinc kupil za družbo tudi propadlo papirnico Goričane in je istega leta prodal še svojo tovarno na desnem bregu Save v Medvodah družbi, ki jo je pretvorila v bru-

silnico za les (sedanja tovarna lesovine v Medvodah).

Dvajsetletna doba od 1848. do 1873. je pomenila v Avstriji velik zagon industrijske in finančne delavnosti, ki je bila zaključena s polomom leta 1873. V tej dobi so se ustanovljale na veliko nove industrije, novi denarni zavodi, gradile železnice, zlasti pa so se živahno ustanovljale delniške družbe, pri katerih so imeli vedno večjo besedo tudi denarni zavodi. Nove družbe so koncentrirale vedno večje število podjetij.

Leta 1870 je bila osnovana

družba Leykam

z glavnico 4 milijonov goldinarjev. Tej družbi je dne 1. septembra 1870 za 1 milijon 270 tisoč goldinarjev uspelo dobiti tvornice v Vevčah, Goričanah in Medvodah obenem s tvornicami zalogrami v Triestu in na Dunaju, razen tovarno barvastega lesa na Fužinah, ki je obstajala še kot samostojno podjetje. Ob tej priliki je tvrdka Leykam privzela v svoj naziv tudi Vevče pod nemškimi imeni Josefsthal, katerega izvor je čitateljem že znan. Od osnovne glavnice 4 milijonov goldinarjev je bilo plačanih po Compassu 2,876.000 goldinarjev, dočim je bil ostanek do 4 milijonov plačan šele septembra 1885. Po drugih virih pa je bila osnovna glavnica 4 milijonov goldinarjev plačana že do konca leta 1871. (Dalje prihodnj.)

Iz italijanskega gospodarstva

Finančni minister Ekse. Bartolini je označil na seji ministrskega sveta načela italijanske davčne in finančne politike takole: Predsednik vlade je kot tolmač volje ministrskega sveta izjavil, da bo finančna politika dobivala navdih v obrambi državnega denarja, v varstvu prihrankov in bo usmerjena v postopno doseženje ravnovesja v državnem proračunu. Razen neizogibnih izdatkov za potrebe vojske se bodo morali izdatki kar najstrože zmanjšati. Zato se bodo pregledale in odpravile vse proračunske postavke, ki se ne morejo smatrati kot neizogibne in neodločljive. Glede davkov bo glavna smernica ta, da se morajo žrtve izenačiti, ker se ne more dovoliti, da bi huda preizkušnja, ki jo mora prenesti narod, bremenila večino državljanov, za nekatere sloje pa bi bila ugodna prilika za izredne dobičke. Brezpogojno se bodo spoštovali in izvršili vse obveznosti, ki jih je država sprejela do državljanov, ki so iz vseh slojev obilno prispevali k izrednim finančnim potrebam, katere je povzročila vojna. Zaradi največjih državnih koristi je treba prepričati, da bi kreditni zavodi, trgovske in industrijske družbe ter zasebniki kopicili državne ali bančne papirje iz neke napačne previdnosti, ker bi se na ta način obtok umetno povečeval. Zato je potrebno, da imajo vsi sloji svojo gotovino na razpolago v okviru rednih potreb ter so lahko prepričani, da poseg Italijanske banke ob nobeni morebitnosti ne bo izostal.

Na predlog korporacijskega ministra je vlada sprejela zakonski načrt, s katerim se izpreminjajo imena pokrajinskih korporacijskih svetov in se bodo ti v bodoče imenovali Pokrajinski gospodarski sveti in uradi. Ker se je tudi korporacijsko ministrstvo preimenovalo v ministrstvo za industrijo, trgovino in delo, se je pokazala potreba, da se spremene tudi imena perifernih gospodarskih organizacij in korporacijskega nadzorništva, ki se preimenujejo v nadzorništva za industrijo, trgovino in delo. Odpravljata se Narodni korporacijski svet in medministrski odbor za avtarkijo. Tudi drugi korporacijski odbori se razpuščajo. Za poravnava skupnih delavskih sporov bo odslej skrbel Svet za poravnave, ki se bo sestajal za vsak primer posebej v ministrstvu za industrijo, trgovino in delo.

Kakor je navedel finančni minister so italijanski dejanski redni davčni dohodki znašali: 1. 1940/41 33.033 milijonov lir, 1. 1941/42 38 tisoč 218 milj., 1. 1942/43 43.027 milijonov lir. Naknadni dohodki v zvezi z vojnimi stroški so znašali 1. 1940/41 201 milijon, 1. 1941/42 3006, 1. 1942/43 pa 5857 milijonov lir, da so znašali vsj državni dohodki 1. 1940/41 34.234, 1. 1941/42 41.223 in 1. 1942/43 47.884 milijonov lir.

Prihranki pri poštnih blagajnah so se zvišali do 21. marca na 58.427 milij. lir. Ob koncu leta so znašale vse hranilne vloge pri poštnih blagajnah 47 milijard lir.

Argentina si pomaga sama

Pred kratkim je argentinska vlada objavila podatke o svoji proizvodnji zemeljskega olja. V letu 1939. je proizvedla Argentina tri milijone ton zemeljskega olja, leta 1941. 3,5, leta 1942. pa 3,8 milijona ton. Še vedno pa Argentini primanjkuje mineralnih olj, ker je znašala normalna potrošnja pred vojno približno 4 milijone ton. Od tega je porabila Argentina 1,5 milijona ton lahkih gonilnih snovi, 2,5 milijona ton pa kurilnega olja. Povpraševanje po inozemskem olju je zato naravno naraslo. Uvoz inozemskega olja pa je zaradi pomanjkanja ladij ter drugih vojnih vzrokov nazadoval. Zlasti se je skoraj popolnoma ustavil uvoz iz Venezuele in Združenih držav Severne Amerike, ki so bile pred vojno glavne dobaviteljice zemeljskega olja. Ker Argentina tudi ni imela večjih zalog, je morala v letu 1942. znatno omejiti avtomobilski promet. Tudi železniški promet je zelo trpel zaradi pomanjkanja zemeljskega olja. Ker ima Argentina tudi malo drv, je prebivalstvo v zimj zelo trpelo zaradi mraza. Do konca leta 1942. se je položaj tako poslabšal, da sta izjavili dve najvažnejši železniški družbi, da bosta morali ustaviti promet. (Argentinske lokomotive se kurijo večinoma z oljem in ne s premogom.) Vlada je nato dala na razpolago železnicam olje svoje mornarice in s tem je bil za nekaj časa železniški promet zopet zagotovljen. Energično pa je začela vlada delati na to, da se dvigne tudi lastna proizvodnja. V ta namen je dala vlada na razpolago velike kredite za izkoriščanje no-

vih ležišč nafte. Poleg tega je skušala s posebnimi pogodbami z južno-ameriškimi državami zagotoviti si potrebne dobave nafte iz teh dežel. Zgradil se je poseben vod iz Bolivije v Argentino in po tem vodu dobiva sedaj Argentina bolivijsko zemeljsko olje. Značilno je, da je morala Argentina pogajanjih z Združenimi državami Severne Amerike prevzeti obveznost, da bo del svojega olja dobavljala Paragvaju, Urugvaju in Braziliji, v nadomestilo za te dobave pa bo dobila od Združenih držav vrtnalno naprave za izkoriščanje ležišč nafte.

Ker je Argentina spoznala, da potrebuje za zadovoljivo oskrbo s tekočimi gorivi večje lastno proizvodnjo, je povečala svojo trgovinsko mornarico, ki šteje danes 28 parnikov s skupno 200.000 brt. Med temi parniki je več parnikov za prevoz petroleja.

Argentina pa si je skušala pomagati tudi z nadomestki za kuriva. V prvi vrsti treba omeniti koruzo. Posebno v opekarnah in obratih za predelovanje nafte se je koruza dobro izkazala. Zlasti pa se uporablja koruza za izdelovanje alkohola, ki se potem uporablja kot gonilna sila. Na leto se izdelava iz koruze že 100.000 ton špirta. Tudi laneno olje se uporablja kot nadomestilo. V avtomobilskem prometu pa se uporabljajo v vedno večji meri razni plinski generatorji namesto bencinskih motorjev. Tako si je Argentina pomagala, da more vsaj v glavnem kriti svoje potrebe po gonilnih snoveh.

Gostilničarski vestnik

Pri Gostilničarski kreditni zadrugi v Ljubljani se izbriše član upravnega odbora Kovač Karl, vpiše pa se član upravnega odbora Kovač Franjo, industrialec v Starem trgu pri Rakeku.

Pri Gostilničarski nabavljalni zadrugi za Ljubljansko pokrajino v Ljubljani se izbrišejo člani upravnega odbora: Dolničar Maks, Mlakar Janko, Bregar Ivan in Kočvar Franc, vpišejo pa se člani upravnega odbora: Hubad Joško, Pred škofijo 18, Kramar Franc, Glince 77, Kregar Franc, Litijska 28 in Jelačin Joško, Dolenjska 58, vsi gostilničarji v Ljubljani.

Trgovinski register

Spremembe in dodatki:

Jugoslovensko nemačka importna in eksportna družba z o. z. v Ljubljani. Na občnem zboru se je spremenila družbena pogodba. Besejlo firme odslej: Trgovska družba za blagovni promet, družba z o. z.

Narodna tiskarna d. d. v Ljubljani. Vpišeta se člana upravnega sveta: dr. Zajec Marijan in dr. Kalan Ernest, oba advokata v Ljubljani.

Sekotex, družba z o. z. v Ljubljani. Vpiše se nadaljnji poslovodja Zalta Adolf, tekstilni tehnik v Ljubljani.

Združena gospodarska banka d. d. v Ljubljani. Vpiše se podravatelj s prokuro Vreča Oton, uradnik banke.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani. Vpiše se član upravnega sveta Praprotnik Rezika, industrialčeva vdova.

Prva slovenska zidarska družba z o. z. v Ljubljani. Izbrišeta se poslovodji Kršman Ivan in Japelj Jože, vpiše pa se poslovodja Šifrer Ivan, gradbeni delovodja v Vrhovcih.

Iz združnega registra

V upravni odbor Hranilnice in posojilnice v St. Jurju pri Grosuplju se namesto Josipa Škulja vpiše član upravnega odbora Zupančič Josip, posestnik v Pecah.

V upravni odbor Mlekarske zadruge na Vrhovcih se vpiše posestnik Verbič Jože.

Denarništvo in zavarovalstvo

Hrvatska državna banka vabi k podpisovanju svoje delniške glavnice v višini 300 milijonov kun. Nominalna vrednost delnice je določena na 5000 kun. Polovica te vsote se mora plačati takoj, polovica pa 8 dni pred občnim zborom delničarjev. Lastniki delnic Hrv. drž. banke morejo biti samo hrvatski državljani ali hrvatske pravne osebe.

Danska je razpisala dve notranji posojili po 200 milijonov danskih kron. Prvo s petletnim rokom se obrestuje po 2 in pol odstotka, drugo z desetletnim rokom pa po 3 in pol odstotka.

Gospodarske vesti

Splošna gospodarska zadruga Žegoza železničarjev Ljubljanske pokrajine je zaprosila za obrtno-policijsko odobritev strojarne in mlina za mletje kosti na Medvedovi cesti v Siški. Komisijski ogled bo v soboto 14. avgusta ob 9.

Združeno-vinarska šola se s prihodnjim šolskim letom ustanovi v Smederevu v Srbiji.

Temeljni kamen za novo zvoznarno v Čupriji so slovesno blagoslovili 11. julija.

Romunski generalni komisariat za cene je določil ceno pšenice za 10tonski vagon na 260.000 lejev. Druge žitne cene so naslednje: rž z 61 kg hl-teže 187.000, ječmen 60 kg hl-teže 166.000, oves 42 kg hl-teže 190.000 in leča 70 kg hl-teže 180.000 lejev. Cene veljajo do 1. avgusta 1944.

Romunska kovnica je kupila od Madžarske narodne banke 12 vagonov srebra, ki jih bo porabila za kovanje kovinskega denarja.

Indeks cen v trgovini na debelo se je v Budapešti dvignil od 172,4 v maju na 175,4 v juniju. Indeks življenjskih stroškov pa se je v istem času dvignil od 179,7 na 180.

Slovaško finančno ministrstvo sporoča, da je bilo slovaško 4,5 odstotno notranje posojilo v višini 500 milijonov Ks, ki je bilo razpisano 8. julija, do 31. julija v polni meri podpisano.

Tri ameriške betonske ladje so spustili v morje. Betonske ladje so začeli delati zaradi pomanjkanja

jekla. Nove betonske ladje bodo zlasti služile za prevoz petroleja in nafte ob ameriški obali. Nekaj betonskih ladij je že v službi in so se baje dobro obnesle.

Zvišan pribitek pri proizvodnji pisarniških in šolskih potrebščin

Visoki komisariat za Ljubljansko pokrajino je na podlagi določil čl. 1 naredbe od 9. V. 1941, št. 17, »Službeni list« št. 38/41 v zvezi z določili čl. 2 uredbe o cenah, »Sl. list« št. 238/26/41,

na podlagi določil čl. 2 uredbe o kontroli cen, »Sl. l.« št. 68/15/41, na podlagi prošnje Združenja trgovcev za Ljubljansko pokrajino v Ljubljani od 12. VII. 1943, za odobritev zasluzka pri prodaji šolskih in pisarniških potrebščin, po zaslišanju ožjega odbora za cene, odločil:

Trgovcem detajlistom v Ljubljani je dovoljen pri prodaji šolskih in pisarniških potrebščin mesto sedaj odobrenega 30% pribitka — 50% bruto pribitek.

Cene je v smislu odredb čl. 4 naredbe od 9. V. 1941 objaviti v prodajnem prostoru.

Prekoračenje teh najvišjih cen se kaznuje po uredbi o cenah v zvezi z naredbo od 26. I. 1942, št. 8, »Sl. list« št. 8/42.

Priporoča se

spedicija GORNIK

LJUBLJANA, KOLODVORSKA UL. 43

TELEFON 28-28

Priporoča se:

Manufakturna trgovina

A. ŽLENDER

LJUBLJANA, Mestni trg št. 22

LEOPOLD PAULIČ

zastopstvo Škodovih zavodov

Ves elektroteh. material v najboljši izvedbi in veliki izberi stalno na zalogi!

PRVOVRSTNI KRONA

Kolomaz v škafih po 15 in 25 kg ter v pločevinastih dozah netto 85 dkg. Adhezijska mast za jermene znamke „Lanolin“. Čevljarica smola švedska, črna in rumena. Bencin, nafta, vse vrste strojnega in cilindrskega olja. Lekarniška drogerijska vazelina, parafinska in vazelinska olja glicerina, parfumske esence. Kaolin, slikarske krede in težki špat. - Solidna postrežba, nizke cene, stalna zaloga

PETRONAFTA A. HMELAK

LJUBLJANA, Ciril Metodova ulica 35a

F. HREHORIČ

Manufakturna veletrgovina na veliko

Ljubljana — Bleiweisova cesta 28

že v 24 urah barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perile

tovarna JOS. REICH Poljanski nasip 4-6, Šelenburgova 3 Telefon št. 22-73.

Sportne potrebščine — dežni plašči
KOLB & PREDALIČ
Ljubljana, Kongresni trg